

Citaten

1. Als er al grenzen zijn, dan ken ik ze niet. En als we er niet in slagen een kind te laten functioneren, dan hebben we zoiets als een stijve vinger die alleen maar in één richting kan wijzen; het is zijn fout. En een van de grootste problemen is hoe we deze stijve vinger meer flexibel kunnen maken, zodat we deze naar onszelf kunnen keren, naar de maatschappij, de opvoeder: heb ik alles gedaan wat ik kon om dit kind te veranderen? (*Feuerstein*).
2. De eerste stap is de overtuiging. Wie niet gelooft, handelt ook niet. En hoe zal je dan verandering kunnen bewerkstelligen in het kind? Je hebt dus in de eerste plaats de vaste overtuiging nodig dat mensen gemodificeerd kunnen worden, onafhankelijk van hun etiologie, van de oorzaak van hun conditie, of deze nu organisch is of door de omgeving bepaald, of motivationeel. Wat het ook is: je moet geloven dat het modificeerbaar is. Als je dit hebt, dan heb je ook nog een methode nodig... Maar je moet in veranderbaarheid geloven zonder dat zullen de beste methoden je niet helpen. (*Feuerstein*)
3. Menselijke modificeerbaarheid is niet alleen geloof, maar ook een uitdaging en een verantwoordelijkheid. (*Feuerstein*)
4. De benadering van de passief accepteren van de handicap, hoe aantrekkelijk en menselijk het soms ook mag lijken, leidt individuen in de richting van een 'dood einde' in hun ontwikkeling. Alleen van de omgeving wordt geëist dat deze verandert en zich aanpast zodat het individu met de handicap meer comfortabel kan leven. In veel gevallen betekent een comfortabel leven nu echter een leven vol ongemak later; er wordt een zware prijs betaald door het kind dat gemak geboden wordt ten koste van haar of zijn ontwikkeling. (*Feuerstein*)
5. Opvoeding en onderwijs zijn meer noodzakelijk voor een kind met ontwikkelingsachterstand dan voor een normaal kind.... Verstandelijk gehandicapte kinderen moeten ondanks hun tekorten - en in feite juist omdat zij tekorten vertonen - onderwezen worden. (*Vygotsky*)
6. Feuersteins filosofie is liefdevol in de beste zin van dat woord. Hij accepteert mensen, wat hun handicap moge zijn, maar hij accepteert de handicaps niet als onvermijdelijk en onveranderbaar. (*Haywood*)
7. We moeten niet het defect bestuderen, maar het **kind** dat door een bepaald defect getroffen wordt. (*Vygotsky*)
8. Uiteindelijk is het niet het defect dat beslist over het lot van een persoonlijkheid, maar de sociale gevolgen van dit defect.... (*Vygotsky*)
9. Verstandelijk handicap moet gezien worden als een resultaat en niet als een oorzaak. (*Stott*)
10. Er is geen manier om mens te zijn zonder gemedieerde leerervaring. De echte mediators zijn de ouders. Kinderen aan wie het verleden niet overgedragen wordt door hun ouders, leven in een vlakke, horizontale wereld. Vandaag de dag moeten mensen, meer dan ooit, geïnformeerd worden over de gemedieerde leerervaring en het belang daarvan voor de menswording. (*Feuerstein*)

PASSIEF ACCEPTEREND volgend	ACTIEF MODIFICEREND ontwikkellend
<ul style="list-style-type: none"> - MENS NIET VERANDERBAAR t.g.v. erfelijkheid etc - GRENZEN AAN ONTWIKKELING - GEBRUIK VAN STATISCHE TESTS huidige niveau van belang - PAST OMGEVING AAN HET NIVEAU - NADRUK OP PRAKTISCHE VAARDIGHEDEN 	<ul style="list-style-type: none"> - MENS VERANDERBAAR ondanks allerlei factoren - ONTWIKKELING OPEN EIND - DYNAMISCHE METHODEN zoekt naar leerpotentieel - MAAKT OMGEVING STIMULEREND - NADRUK OP DENKMIDDELEN

Definitie van cognitie

- Cognitie is een ruim begrip voor denken en waarnemen, dus gedragingen die ofwel tot kennis verwerving leiden of voor het gebruik van kennis nodig zijn.
- Cognitie, de ontwikkeling van denken en kennen, zorgt ervoor dat iedereen op zijn manier de wereld organiseert.
- Onder cognitie worden processen van denken en waarnemen verstaan waardoor kennis wordt opgeslagen en kan worden gereproduceerd of toegepast.
- Het geheel van activiteiten, waardoor het individu vanuit zijn omgeving opneemt, verwerkt en toepast, wordt cognitie genoemd.
- Cognitie is het kenvermogen

L.P.A.D. -Doelen

- Het vermogen van de onderzochte om het principe dat aan de basis ligt van een initieel probleem te snappen en om het probleem op te lossen.
- De hoeveelheid en aard van de hulp nodig om de onderzochte het gegeven principe aan te leren.
- De mate waarin het nieuw verworven principe met succes kan worden toegepast bij problemen die progressief meer en meer verschillen van het initiële probleem.
- De voorkeur van de onderzochte voor een of andere modaliteit waarin een gegeven probleem wordt gepresenteerd.
- Het effect van verschillende vormen van hulp die aan de onderzochte ter remedieëring van zijn functioneren worden aangeboden. Deze effecten worden getoetst aan de criteria van nieuwheid-complexiteit, de taal waarin het probleem wordt gepresenteerd, en de aard van de operaties.

Centrale begrippen in de theorieën van Vygotsky en Feuerstein

Vygotsky's algemene genetische wet van de culturele ontwikkeling:

Iedere functie in de culturele (d.w.z. hogere psychologische) ontwikkeling van het kind verschijnt twee keer, of op twee niveaus. Eerst verschijnt het op het sociale vlak, en dan op het psychologische vlak. Eerst verschijnt het tussen mensen als een interpsychologisch categorie, en dan in het kind zelf als een intrapsychologisch categorie.

Hogers mentale (= psychologische)functies (of processen)

Vygotsky onderscheidt hogere mentale functies van elementaire mentale functies aan de hand van vier criteria:

- deze functie zijn onder controle van de wil, ze zijn onderworpen aan zelf-regulatie en kunnen doelgericht worden, terwijl elementaire functies direct gestuurd worden door de (toevallige) prikkels in de omgeving;
- hogers mentale processen zijn bewuste processen: de persoon is zich bewust van de denkmiddelen die hij gebruikt;
- hogere mentale processen hebben een sociale oorsprong en zijn sociaal van aard (ze zijn 'cultuur-lijk', terwijl de elementaire functies 'natuurlijk' zijn, d.w.z. niet aangeleerd);
- hogere mentale functies worden gekenmerkt door het gebruik van taal en denkmiddelen (culturele denkinstrumenten) die alle denkprocessen medieëren (dit betekent prikkels uit de omgeving beïnvloeden het gedrag niet meer rechtstreeks, maar worden gefiltreerd en verwerkt alvorens de persoon erop reageert).

Dit proces van ontwikkeling van hogere psychologische functies heet **internalisatie**:

Internalisatie (verinnerlijking) is een proces waardoor externe sociale interacties getransformeerd worden tot interne psychologische functies.

De **zone van de naaste ontwikkeling** is een concept waarin Vygotsky zijn benadering van de rol van de sociale omgeving voor de ontwikkeling zo formuleert dat het toepasbaar wordt voor de praktijk van opvoeding en onderwijs. Op basis van dit concept zijn onderwijs- en testprocedures uitgewerkt. Het wordt als volgt gedefinieerd:

De zone van de naaste ontwikkeling van een kind is de afstand tussen het niveau van zijn huidige ontwikkeling, zoals bepaald aan de hand van zelfstandig uitgevoerde taken, en het niveau van zijn potentiële ontwikkeling, zoals bepaald aan de hand van taken die het kind oplost onder begeleiding van volwassenen of in samenwerking met kinderen die verder in hun ontwikkeling zijn.

Feuersteins definitie van gemedieerde leerervaring:

De gemedieerde leerervaring is een kwaliteit van interactie tussen een kind en zijn omgeving. Deze kwaliteit wordt gegarandeerd door de tussenkomst van een in de cultuur ingeleide, doelgerichte persoon -een opvoeder- die de prikkels die op een kind inwerken medieëert, d.w.z. wijzigt, versterkt of verzwakt, benadrukt of juist elimineert, etc.. Dit doet de opvoeder op zo'n manier dat zijn bedoelingen ook daadwerkelijk bij het kind overkomen. Als gevolg daarvan treedt een structurele verandering op in het cognitieve of algeheel persoonlijke functioneren van het kind: het kind heeft iets geleerd voor de toekomst.

Culturele deprivatie:

Cultureel gedeprimeerd is het kind dat - door interne (erfelijke organische, e.d.) factoren of externe (sociaal-economische etc.) factoren - onvoldoende gemedieerde leerervaring heeft ontvangen en als gevolg daarvan slechts in beperkte mate modificeerbaar is (zijn cognitieve functioneren vertoont weinig flexibiliteit en aanpassingsvermogen).

Modificeerbaarheid:

Modificeerbaarheid is het vermogen van een persoon om te leren van informele (spontane) zowel als formele (zoals schoolse) leerervaringen. De modificeerbaarheid van mensen is vaststaand gegeven, maar kan vergroot worden. Modificatie betreft geen vluchtige veranderingen maar duurzame wijzigingen in persoonlijkheidskenmerken, denkvermogen, en algeheel niveau van functioneren.